

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

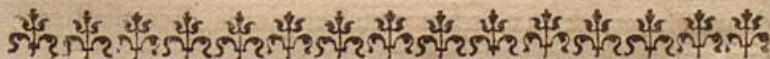
Examen IV. De Gratia & Merito.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

36. Operatur quis cum dubia conscientia, an actus sit peccatum mortale, vel veniale: & proponente illum uti malum in confesso: quodnam piaculum est? Asserit Vasquez I. 2. d. 59. c. 3. n. 10. esse mortale, etiamsi postea esse veniale comperiat; quia voluntas, dum non examinat, vult illud perpetrare, qualecumque sit. At Valentia tom. 2. d. 2. 7. 14. p. 4. contrarium affirmat; quia velle malitiam in genere, est velle malitiam, quæ non excedit veniale; si enim excederet, haud esset veniali & mortali communis.

37. An in dubijs tutior sit pars eligenda? Regula est Iuris, quæ habetur in cap. iuuenis, de sponsal. Tene certum, & dimitte incertum. At non continet præceptum, sed consilium. Palao tom. 1. d. 3. part. 6. n. 4. Porro Becanus I. 2. tract. 1. cap. 4. q. 9. n. 4. putat procedere in dubio practico, non in speculativo; quia non obstante dubio speculativo de iustitia cambij (v. g.) peculiaris alicuius, possum ipse formare iudicium practicum moraliter certum, me posse illud efficere, eo quod hic & nunc licitum mihi est secundum probabilem opinionem speculativam operari.

38. Dubium, quisnam è duobus pater sit alicuius illegitimi: quid præstandum? Uterque alere illum tenetur. Renuit alter, aut nequit. Non tenetur alter in integrum. Azorius tom. 2. lib. 2. cap. 19. quæst. 8. Ratio est, quia illegitimus ius contra utrumque non habet. Vasquez sic I. 2. dist. 66. cap. 8. n. 48. Addit Salas I. 2. tract. 8. d. unic. sect. 24. n. 248. matrem aliquid plus exigere posse à nobiliori, & ditiori, qui scilicet meliora alimenta præstare deberet, si certus esset, esse suum.

EXAMEN IV.

Circa materiam de Gratia, & Merito.

CAPVT PRIMVM.

Quid, & quotuplex Gratia?

I. **VIDNAM** Gratia? Donum superadditum nature gratis à Deo homini collatum merito Christi.

Quotuplex Gratia? Triplex. Prima diuisio sumpra ex diuerso modo existendi, quem habet in homine, est in habituali,

tualem, & actualem. Secunda desumpta ex fine propter quem confertur, amplectitur gratiam iustificationis, & gratiam gratis dātam, sumpto nomine generis pro specie. Tertia est per habitum ad voluntatem nostram, & diuiditur in præuenientem, comitantem, & subsequētem.

habitu sine

C A P V T I I.

De necessitate Gratia.

2. **E**stne Gratia homini lapsō necessaria? Ita planè. Poriò necessitas Gratiaē respectu hominis lapsi considerari potest tum in ordine ad cognitionem, tum in ordine ad actionem.

3. *Quam est necessaria ad cognitionem?* Quæcunque veritas naturalis cognosci potest absque peculiari gratiaē auxilio, siue sit speculatiua, siue practica; at supernaturales veritates egent auxilio gratiaē, & etiam theologiae.

4. *Quam est necessaria ad actionem?* Inter extremas Pelagij & Lutheri sententias pro hæresibus damnatas, ex quibus ille sine gratia posse hominem omnia bona opera tam moralia, quam supernaturalia facere: hic verò nullum omnino bonum opus absque gratiaē auxilio fieri posse asserbat: media Catholica veritas constituenda est gratiam esse simpliciter necessariam ad opera requisita ad salutem: & in homine etiam peccatore bonam aliquam operationem esse posse, quæ peccatum non sit. Hinc primò, assero hominem lapsum solo Dei generali auxilio bonum aliquod opus moraliter facere posse; vt autem tale opus ad iustificationem conferat peculiaris Christi gratia præterea necessaria est. Secundò, hominem lapsum sine Christi gratia non posse diligere Deum super omnia, neque vt finem supernaturalem, neque vt finem naturalem. Tertiò, hominem lapsum legem totam naturalem seruare non posse, nec quoad modum, nec quoad substantiam, absque gratia Christi. Quartò, ad seruandam totam naturalem legem, multo tempore, præsertim verò per totam vitam habitualem gratiam requiri. Quintò, hominem lapsum absque speciali auxilio tentationi alicui posse resistere, graui autem nequaquam, & multo minus omni. Homo verò iam iustus absque speciali auxilio opera aliqua bona moraliter agere potest; ad longum tamen tempus, aut vsque ad vitæ finem in bonis operibus perseuerare absque speciali gratia non potest.

rest. *Homini iusto iam quidnam confert hec noua Gratia?* Tribuit ei ad perseverandum, moralem facultatem temptationibus omnibus resistendi. Ut autem omnia etiam venialia peccata deuiter, communis gratia satis non est, peculiaris autem ex priuilegio satis esse potest.

C A P V T III.

De Iustificatione.

5. **Q***uid est Iustificatio?* Gratia habitualis in anima inhaerentis, & facientis hominem iustum effectus. Definatur autem, Gratuita, & supernaturalis quaedam mutatio, per quam supernaturalia infunduntur dona.

6. *Sunt ne ad Iustificationem aliqua in homine dispositiones necessariae?* Sunt, nempe fides, spes, & poenitentia, quae procedunt à Spiritu sancto mouente, nondum inhabitante.

7. *Num iustus de sua iustificatione certitudinem potest habere?* Fidei quidem minimè, moralem tamen, & magnas coniecturas habere potest.

C A P V T IV.

De Merito.

Q*uidnam Meritum?* Opus est liberum, bonum, ad alterum aliqua ratione pertinens, quod secundum aliquem aequitatis aut debiti modum aliquo praemio ab altero debet compensari.

8. *Quotuplex Meritum?* Duplex est, de Condigno vnum, alterum de Congruo. Quinque ad Meritum de condigno requiruntur. 1. Libertas. 2. Bonitas non solum moralis, sed etiam supernaturalis, ut scilicet actio fiat ex supernaturali motiuo fidei, spei, charitatis, vel ex simili motiuo impetatur. 3. Gratitude personae quae meretur, ut videlicet in gratia habituali sit. 4. Ut sit viator. 5. Ut ultra operis bonitatem etiam diuina promissio intercedat. Ad Meritum verò de Congruo nec habituali gratia, nec promissione praemij, quo actio

actio remuneretur, opus est; sufficit honestas operis tali præmio remunerabilis.

9. *Cadit ne sub meritum primum gratia auxilium?* Minimè; nec prima gratia iustificans sub meritum de condigno. *Num gloria?* Hæc quidem sub meritum de condigno cadit.

10. *Iustus ne reparationem sibi post lapsum potest mereri?* Nec de condigno nec de congruo; at sanctitatis augmentum de condigno meretur.

11. *Num alteri gratiam, aut gloriam mereri potest?* De condigno minimè, de congruo maximè.

12. *An bona temporalia quatenus adiumenta perueniendâ ad beatitudinem æstimantur, cadunt sub meritum?* Sub meritum quidem de condigno cadere possunt. Hæc loco Proæmij moralis Theologiæ libri innuisse sufficiat, ad sigillorum septem reiterationem veniamus, in secundum sigillum tractationem de Peccatis in communi, quæ ad principia moralis Theologiæ pertinebat, differentes.